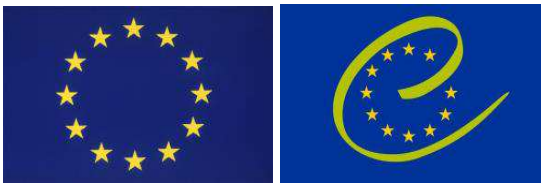
Biuletyn Europejski nr 12(35)/2016*

Spis treści

Informacje 2

Nowe akty prawne UE 5

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE 6

Cła 6

Ochrona środowiska 9

Podatki 10

Prawa podstawowe 13

Szkolnictwo wyższe 14

Zamówienia publiczne 15

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 18

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych 25

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

- 1 grudnia 2016 r. Parlament Europejski opowiedział się za przyjęciem tzw. umowy parasolowej, czyli całościowego porozumienia między UE a USA w sprawie ochrony danych osobowych przekazywanych w postępowaniach karnych.

- 1 grudnia 2016 r. Parlament Europejski przegłosował przyszłoroczny budżet UE. Przewiduje on zwiększone wydatki na bezpieczeństwo oraz radzenie sobie z kryzysem migracyjnym. Zobowiązania UE w 2017 r. mają wynieść 157,8 mld euro, czyli o prawie 3 mld euro mniej niż chciał Parlament Europejski. Za przyjęciem budżetu w takim kształcie opowiedziało się 438 europosłów, przeciw był 194, a 7 wstrzymało się od głosu.

- 1 grudnia 2016 r. Komisja Europejska zaproponowała nowe zasady dotyczące VAT w sektorze e-handlu, które umożliwią objęcie elektronicznych wydań książek i gazet obniżoną stawką tego podatku. O zmiany w przepisach w sprawie VAT na e-booki apelowała m.in. Polska. Obecnie zgodnie z dyrektywą o VAT państwa unijne mogą stosować obniżoną, a w niektórych przypadkach nawet zerową stawkę tego podatku na publikacje drukowane, jak książki, gazety i czasopisma. Jednak elektroniczne wydania tych publikacji muszą już być objęte podstawową stawką VAT, z wyjątkiem książek cyfrowych dostarczanych na nośniku fizycznym, jak np. CD. Jeżeli zaproponowane przez KE przepisy zostaną przyjęte, to umożliwią zrównanie stawek VAT na publikacje drukowane i ich elektroniczne odpowiedniki.

- 2 grudnia 2016 r. z inicjatywy Polski 14 krajów UE podpisało list do Komisji Europejskiej z apelem o zaproponowanie przepisów, które zapewnią swobodny przepływ danych w Unii oraz zniosą bariery dla przedsiębiorców, związane z miejscem przechowywania danych i dostępem do nich. Oprócz Polski podpisały go: Belgia, Bułgaria, Czechy, Dania, Estonia, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Słowenia, Szwecja i Wielka Brytania.

- 4 grudnia 2016 r. Supply&Trading GmbH, spółka zależna PGNiG (należąca w 100 proc. do PGNiG SA) złożyła do Trybunału Sprawiedliwości UE pozew ws.

wyłączenia gazociągu Opal spod wymogów trzeciego pakietu energetycznego. Polska strona chce, by Trybunał wstrzymał wykonanie decyzji KE w sprawie umożliwienia Gazpromowi zwiększenia wykorzystania gazociągu Opal.

- 7 grudnia 2016 r. negocjatorzy państw członkowskich i PE uzgodnili przepisy dotyczące przejrzystości międzyrządowych umów energetycznych. Porozumienia, zanim zostaną podpisane, będą sprawdzane przez KE pod kątem tego, czy nie zawierają klauzul sprzecznych z prawem UE. Przegląd będzie obejmował umowy dotyczące dostaw gazu i ropy naftowej.

- 8 grudnia 2016 r. przedstawiciele państw członkowskich zatwierdzili ustanowienie nowych limitów głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza dla państw UE, w tym dwutlenku siarki, cząstek stałych i tlenków azotu. Dzięki tym regulacjom stopniowo ma się poprawiać jakość powietrza. Formalna zgoda Rady UE kończy proces legislacyjny na poziomie unijnym. Regulacje zostaną opublikowane w najbliższym czasie, dzięki czemu nowelizacja dyrektywy o krajowych pułapach zanieczyszczeń (NEC) będzie mogła wejść w życie 31 grudnia tego roku.

- 8 grudnia 2016 r. kraje UE uzgodniły przepisy o zwalczaniu oszustw finansowych na szkodę budżetu. Prace nad dyrektywą o ochronie interesów finansowych UE, nazywaną w skrócie dyrektywą PIF (ang. *protection of the financial interest of the EU*), trwały cztery lata. Przepisy wprowadzają wspólną definicję przestępstw przeciwko budżetowi UE. Obejmują one oszustwa finansowe, korupcję aktywną i pasywną (wręczanie i przyjmowanie korzyści majątkowych), sprzeniewierzenie funduszy czy pranie brudnych pieniędzy. Przewidziano także minimalne okresy, w których takie przestępstwa mają być zbadane i ścigane, a także minimalne sankcje, w tym karę więzienia za najcięższe przestępstwa przeciwko budżetowi UE.

- 9 grudnia 2016 r. KE wydała uzasadnioną opinię wzywającą Polskę do pełnego wprowadzenia w życie przepisów UE o kredytach hipotecznych w ciągu dwóch miesięcy. Po tym czasie KE może skierować sprawę do Trybunału Sprawiedliwości UE. Wniosek KE ma formę uzasadnionej opinii, ponieważ przeważająca część przepisów dyrektywy 2014/17/EU z 4 lutego 2014 r. w sprawie kredytów hipotecznych nadal nie została wdrożona.

▪ 13 grudnia 2016 r. wszedł w życie obowiązek zamieszczania w oznakowaniu środków spożywczych informacji o wartości odżywczej na postawie rozporządzenia nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, którego większość przepisów zaczęła w tym dniu obowiązywać. Obowiązkowa informacja musi uwzględniać przynajmniej następujące elementy: wartość energetyczną produktu, ilość tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka oraz soli. Informacja o tych składnikach musi być podana w przeliczeniu na 100 g lub 100 ml produktu i powinna zostać zaprezentowana w formie tabeli, we wskazanej kolejności.

▪ 13 grudnia 2016 r. KE zaproponowała zmiany zasad wypłacania zasiłków obywatelom UE, którzy pracują w innym państwie unijnym niż kraj pochodzenia. Nie chce jednak zmian dotyczących zasiłków na dzieci mieszkające innym państwie, niż kraj pracy rodzica. Projekt dotyczy nowelizacji przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w sytuacjach, gdy obywatel jednego kraju UE mieszka i pracuje w innym państwie unijnym. Przepisy regulują, w którym z dwóch państw i od jakiego momentu osobie takiej przysługują różne świadczenia, jak np. zasiłek dla bezrobotnych. Propozycja KE jest odpowiedzią na zarzuty populistów w państwach UE, którzy twierdzą, że wolny przepływ osób w UE powoduje imigrację zasiłkową i otwiera drogę do nadużyć i wysysania systemów socjalnych przez imigrantów z uboższych państw unijnych.

▪ 15 grudnia 2016 r. znowelizowano polski k.p.c. w celu wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ws. zabezpieczenia rachunku bankowego w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych. Tym samym ujednolicono zasady zabezpieczania wierzytelności na rachunku bankowym dłużnika w UE. Wierzyciele będą mogli zabezpieczyć swoje wierzytelności na tych samych warunkach niezależnie od państwa UE, w którym rachunek jest prowadzony.

▪ 19 grudnia 2016 r. polski rząd zaskarżył do Trybunału Sprawiedliwości UE decyzję Komisji Europejskiej w sprawie gazociągu *Opal*, lądowego przedłużenia *Nord Stream*. Chodzi o decyzję z października 2016 r. co do wyłączenia gazociągu Opal spod reguł rynkowych. MSZ wnioskował o wstrzymanie wykonania decyzji. Wcześniej analogiczny wniosek złożyła spółka PGNiG, a 23 grudnia 2016 r. TSUE

przychylił się do wniosku i zdecydował o zawieszeniu wykonania decyzji do października 2017 r.

- 21 grudnia 2016 r. KE przedstawiła propozycje ws. zwalczania finansowania terroryzmu oraz wzmocnienia Systemu Informacyjnego Schengen (SIS), tak by poprawić wymianę informacji na temat osób wjeżdżających do UE i tym samym zwiększyć bezpieczeństwo Europy. Komisja chce m.in. przyznać Europolowi pełny dostęp do systemu, wprowadzić nową kategorię wpisów dotyczących „nieznanych osób poszukiwanych" i umożliwić wydawanie wpisów prewencyjnych, dotyczących dzieci, które są zagrożone uprowadzeniem i jednocześnie wzmocnić ochronę danych poprzez wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń. Ponadto, KE zaproponowała ustanowienie minimalnych zasad ws. definicji przestępstw kryminalnych i sankcji dotyczących prania pieniędzy. Celem jest usunięcie luk i uniemożliwienie przestępcom wykorzystywania różnic między przepisami poszczególnych krajów. Ma być to jeden ze środków mających zwiększyć możliwości odcięcia terrorystów od finansowania. Według najnowszego badania *Eurobarometr* Europejczycy uznają imigrację i terroryzm za główne wyzwania, przed jakimi stoi obecnie Unia Europejska.

- 21 grudnia 2016 r. KE wydała rekomendacje dla Polski w ramach trwającej procedury praworządności. Jest to zalecenie uzupełniające ze względu na wydarzenia, które miały miejsce po wydaniu przez Komisję zalecenia z dnia 27 lipca 206 r.

Nowe akty prawne UE

[*) Podane informacje stanowią wybór nowych aktów prawnych UE we wskazanym miesiącu]

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2135 z dnia 23 listopada 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do niektórych przepisów dotyczących zarządzania finansowego dla niektórych państw członkowskich doświadczających poważnych trudności w zakresie ich stabilności finansowej lub nimi zagrożonych (Dz. Urz. z 2016 r. L 338, s. 34)

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2339 z dnia 14 grudnia 2016 r., zmieniające rozporządzenie (UE) nr 952/2013 ustanawiające unijny kodeks celny w odniesieniu do towarów, które czasowo opuściły obszar celny Unii drogą morską lub powietrzną (Dz. Urz. z 2016 r. L 354, s. 32)

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2341 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (IORP) - tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. Urz. z 2016 r. L 354, s. 37)

- Decyzja Rady (WPZiB) 2016/2384 z dnia 22 grudnia 2016 r. aktualizująca wykaz osób, grup i podmiotów objętych art. 2, 3 i 4 wspólnego stanowiska 2001/931/WPZiB w sprawie zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu, i zmieniająca decyzję (WPZiB) 2016/1136 (Dz. Urz. z 2016 r. L 352, s. 92)

- Zasady etyki członków i byłych członków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Dz. Urz. z 2016 r. C 483, s. 1)

- Decyzja Prezydium Parlamentu Europejskiego z dnia 12 grudnia 2016 r. zmieniającą przepisy wykonawcze do Statutu posła do Parlamentu Europejskiego (Dz. Urz. z 2016 r. C 484, s. 6)

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Cła

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie C-600/15, V Staatssecretaris van Financiën przeciwko Lemnis Lighting BV

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (EWG) nr 2658/87 – Unia celna i wspólna taryfa celna – Klasyfikacja taryfowa – Nomenklatura scalona – Dyrektywy 8539, 8541, 8543, 8548 i 9405 – Lampy z diod świecących (elektroluminescencyjnych)

*) Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia Komisji (WE) nr 1214/2007 z dnia 20 września 2007 r. należy interpretować w ten sposób, iż towary takie jak lampy z diod świecących (elektroluminescencyjnych) sporne w postępowaniu głównym są objęte pozycją 8543 tej nomenklatury, z zastrzeżeniem oceny przez sąd odsyłający ogółu okoliczności faktycznych, jakie posiada.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie C-700/15, LEK farmacevtska družba d.d. przeciwko Republika Słovenija

Odesłanie prejudycjalne – Nomenklatura scalona – Klasyfikacja towarów – Suplementy diety objęte pozycją taryfową 2106 – Substancja czynna jako podstawowy składnik – Ewentualna klasyfikacja do działu 30 Nomenklatury scalonej – Prezentacja i sprzedaż wyrobów jako produktów leczniczych

*) Pozycję 3004 Nomenklatury scalonej Wspólnej taryfy celnej, zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, zmienionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1006/2011 z dnia 27 września 2011 r., należy interpretować w ten sposób, iż nie powinny być do niej automatycznie klasyfikowane produkty objęte zakresem pojęcia „produkt leczniczy” w rozumieniu dyrektywy 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi, zmienionej dyrektywą 2011/62/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2011 r.

*) Nomenklaturę scaloną Wspólnej taryfy celnej, zawartą w załączniku I do rozporządzenia 2658/87, zmienionego rozporządzeniem nr 1006/2011, należy interpretować w ten sposób, że produkty takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, mające korzystny wpływ na ogólny stan zdrowia, których podstawowy składnik jest substancją czynną wchodzącą w skład suplementów diety klasyfikowanych do pozycji CN 2106, choć są prezentowane przez producenta jako produkty lecznicze i w tym charakterze wprowadzane do obrotu i sprzedawane, są tą pozycją objęte.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-547/15, Interservice d.o.o. Koper przeciwko Sándorowi Horváthowi

Odesłanie prejudycjalne – Odesłanie prejudycjalne – Wspólnotowy kodeks celny – Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92 – Artykuł 96 – Procedura tranzytu zewnętrznego – Pojęcie „przewoźnika” – Brak przedstawienia towarów w urzędzie celnym przeznaczenia – Odpowiedzialność – Podwykonawca przewozu, który przekazał towary głównemu przewoźnikowi na parkingu urzędu celnego przeznaczenia i ponownie objął pieczę nad tym towarami przy okazji dalszego przewozu

*) Pojęcie „przewoźnika” mającego obowiązek przedstawienia towarów w nienaruszonym stanie w urzędzie celnym przeznaczenia wskazany w art. 96 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 648/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 kwietnia 2005 r., należy interpretować w ten sposób, że pojęcie to oznacza każdą osobę, w tym podwykonawcę przewozu, która faktycznie wykonuje przewóz towarów objętych procedurą wspólnotowego tranzytu zewnętrznego i przyjmuje ów transport, wiedząc o tym, że owe towary zostały objęte tą procedurą.Artykuł 96 ust. 2 rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 648/2005, należy interpretować w ten sposób, że podwykonawca przewozu, taki jak ten w postępowaniu głównym, który, po pierwsze, przekazał przewoźnikowi głównemu towary wraz z dokumentem tranzytowym na parkingu urzędu celnego przeznaczenia, i po drugie, ponownie objął pieczę nad tymi towarami przy okazji

dalszego przewozu, miał obowiązek upewnić się, że towary te zostały przedstawione w urzędzie celnym przeznaczenia, i może być pociągnięty do odpowiedzialności za brak takiego przedstawienia, jedynie gdy wiedział, w chwili ponownego objęcia pieczy nad rzeczonymi towarami, że procedura tranzytu nie została prawidłowo zakończona, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

Ochrona środowiska

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 7 grudnia 2016 r. w sprawie C-686/15, Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. przeciwko Željce Klafurić

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko – Dyrektywa 2000/60/WE – Ramy polityki Unii Europejskiej w dziedzinie wody –

Zwrot kosztów usług wodnych – Obliczenie kwoty należnej od konsumenta – Zmienna część ceny związana z rzeczywistym zużyciem i jej stała część niepowiązana w tym zużyciem

*) Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej należy interpretować w taki sposób, że nie jest z nią sprzeczny przepis krajowy taki jak przepis rozpatrywany w postępowaniu głównym, który stanowi, iż na fakturowaną konsumentowi cenę usług wodnych składa się nie tylko część zmienna, naliczana na podstawie ilości rzeczywiście zużytej przez niego wody, ale również część stała, która nie jest związana z tą ilością.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-444/15, Associazione Italia Nostra Onlusa przeciwko Comune di Venezia, Ministero per i beni e le attività culturali, Regione Veneto, Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti, Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia, Agenzia del Demanio

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko – Dyrektywa 2001/42/WE – Ocena wpływu niektórych planów i programów

na środowisko – Artykuł 3 ust. 3 – Plany i programy wymagające oceny ich wpływu na środowisko, wyłącznie gdy państwa członkowskie stwierdzą, że mogą one mieć znaczący wpływ na środowisko – Ważność w świetle traktatu FUE i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Pojęcie użytkowania „małych obszarów na poziomie lokalnym" – Przepisy krajowe odwołujące się do powierzchni danych obszarów

*) Badanie pierwszego z pytań prejudycjalnych nie wykazało niczego, co mogłoby wpływać na ważność art. 3 ust. 3 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko w świetle postanowień traktatu FUE i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Wykładni art. 3 ust. 3 dyrektywy 2001/42 w związku z motywem 10 tej dyrektywy należy dokonywać w taki sposób, że pojęcie „małych obszarów na poziomie lokalnym" figurujące w ust. 3 należy definiować, odwołując się do powierzchni danego obszaru przy spełnieniu następujących warunków: plan lub program zostaje opracowany i przyjęty przez organy lokalne, w przeciwieństwie do organów regionalnych lub krajowych, oraz obszar ten, znajdujący się we właściwości terytorialnej organu lokalnego, jest małych rozmiarów, proporcjonalnie do właściwości terytorialnej organu lokalnego.

Podatki

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie C-208/15, Stock '94 Szolgáltató Zrt. przeciwko Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága

Odesłanie prejudycjalne – Podatek od wartości dodanej – Dyrektywa 2006/112/WE – Zintegrowana współpraca – Przyznanie finansowania i dostawa aktywów obrotowych potrzebnych do celów produkcji rolnej – Jedno złożone świadczenie – Odrębne i niezależne świadczenia – Świadczenie pomocnicze i świadczenie główne

*) Dyrektywę Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że:

– transakcja zintegrowanej współpracy, przewidująca, że podmiot gospodarczy dostarcza towary rolnikowi i udziela mu kredytu przeznaczonego na zakup tych towarów, stanowi dla celów tej dyrektywy jedną transakcję, w której ramach dostawa towarów jest świadczeniem głównym. Na podstawę opodatkowania rzeczonej jednej transakcji składa się zarówno cena rzeczonych towarów, jak i odsetki zapłacone od kredytów udzielonych rolnikom;

– okoliczność, że integrator może świadczyć rolnikom dodatkowe usługi lub może nabywać ich produkcję rolną, pozostaje bez wpływu na kwalifikację rozpatrywanej transakcji dla celów dyrektywy 2006/112 jako jednej transakcji.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie C-453/15, A i B

Odesłanie prejudycjalne – Opodatkowanie – Podatek VAT – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 56 – Miejsce świadczenia usług – Pojęcie „praw pokrewnych” – Przeniesienie pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych

*) Artykuł 56 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że „prawa pokrewne”, o których mowa w tym przepisie, obejmują pozwolenia na emisję gazów cieplarnianych określone w art. 3 lit. a) dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie C-378/15, Mercedes Benz Italia SpA przeciwko Agenzia delle Entrate Direzione Provinciale Roma 3

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej – Dyrektywa 77/388/EWG – Artykuł 17 ust. 5 akapit trzeci lit. d) – Zakres stosowania – Stosowanie proporcjonalnej części odliczenia do podatku od wartości dodanej ciążącego

na nabyciu ogółu dóbr i usług używanych przez podatnika – Transakcje okazjonalne – Stosowanie wielkości obrotu jako wskazówki

*) Artykuł 17 ust. 5 akapit trzeci lit. d) i art. 19 szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one krajowemu uregulowaniu i praktyce krajowej takim jak omawiane w postępowaniu głównym, które nakazują podatnikowi:
– stosowanie do ogółu towarów i usług, jakie nabył, proporcjonalnej części odliczenia opartej na wielkości obrotu, nie przewidując metody obliczenia, która byłaby oparta na charakterze i rzeczywistym przeznaczeniu każdych z poszczególnych nabytych towarów i usług i która odzwierciedlałaby w sposób obiektywny część rzeczywistego przypisania kosztów poniesionych na każdą z opodatkowanych i nieopodatkowanych działalności; oraz
– odniesienie się do struktury wielkości obrotu w celu ustalenia transakcji, które można zaklasyfikować jako „okazjonalne”, o ile przeprowadzana w tym celu ocena uwzględnia również stosunek tych transakcji do opodatkowanej działalności tego podatnika i, w odpowiednim przypadku, wykorzystanie do tych transakcji towarów i usług, od których naliczany jest podatek od wartość dodanej.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-593/14, Masco Denmark ApS, Damixa ApS przeciwko Skatteministeriet

Odesłanie prejudycjalne – Swoboda przedsiębiorczości – Przepisy podatkowe dotyczące niedokapitalizowania spółek zależnych – Włączenie do zysku podlegającego opodatkowaniu spółki będącej pożyczkodawcą odsetek od pożyczek uiszczonych przez będącą pożyczkobiorcą spółkę zależną niebędącą rezydentem – Zwolnienie odsetek uiszczonych przez będącą pożyczkobiorcą spółkę zależną będącą rezydentem – Zrównoważony podział władztwa podatkowego pomiędzy państwa członkowskie – Konieczność zapobiegania unikaniu opodatkowania

*) Artykuł 49 TFUE w związku z art. 54 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on przepisom państwa

członkowskiego takim jak przepisy rozpatrywane w postępowaniu głównym, które udzielają spółce będącej rezydentem zwolnienia podatkowego w odniesieniu do odsetek uiszczonych przez jej spółkę zależną będącą rezydentem w zakresie, w jakim spółka zależna nie mogła odliczyć odpowiadających tym odsetkom wydatków ze względu na przepisy ograniczające prawo do odliczenia odsetek uiszczonych w przypadku niedokapitalizowania, natomiast wykluczają zwolnienie, które wynikałoby z zastosowania przepisów tego państwa członkowskiego w odniesieniu do niedokapitalizowania, w sytuacji gdy spółka zależna jest rezydentem innego państwa członkowskiego.

Prawa podstawowe

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie C-395/15, Mohamed Daouidi przeciwko Bootes Plus SL, Fondo de Garantía Salarial, Ministerio Fiscal

Odesłanie prejudycjalne – Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Dyrektywa 2000/78/WE – Równość traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy – Artykuły 1–3 – Zakaz wszelkiej dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność – Istnienie „niepełnosprawności” – Pojęcie „długotrwale naruszonej sprawności fizycznej, umysłowej, intelektualnej lub sensorycznej” – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuły 3, 15, 21, 30, 31, 34 i 35 – Zwolnienie pracownika znajdującego się przez nieokreślony okres w sytuacji czasowej niezdolności do pracy w rozumieniu prawa krajowego

*) Dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy interpretować w ten sposób, że:

– fakt, że z powodu wypadku przy pracy dana osoba znajduje się przez nieokreślony okres w sytuacji czasowej niezdolności do pracy w rozumieniu prawa krajowego, nie oznacza sam w sobie, że ograniczenie zdolności tej osoby można zakwalifikować jako „długotrwałe” w rozumieniu definicji „niepełnosprawności” wskazanej w tej dyrektywie, rozpatrywanej w świetle Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, zatwierdzonej w imieniu Wspólnoty

Europejskiej decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r.;

– wskazówki pozwalające stwierdzić, iż takie ograniczenie jest „długotrwałe", obejmują w szczególności fakt, że w dacie podnoszonego dyskryminującego zachowania niezdolność danej osoby nie wskazuje ściśle określonej perspektywy jej ustania w krótkim terminie, lub fakt, że ta niezdolność może się istotnie przedłużyć przed wyzdrowieniem wspomnianej osoby, oraz

– w ramach rozpatrywania tego „długotrwałego" charakteru sąd odsyłający powinien uwzględnić wszystkie czynniki obiektywne w oparciu o materiały, którymi dysponuje, a w szczególności w oparciu o dokumenty i zaświadczenia dotyczące stanu tej osoby, sporządzone w oparciu o aktualną wiedzę oraz aktualne dane medyczne i naukowe.

Szkolnictwo wyższe

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie C-238/15, Maria do Céu Bragança Linares Verruga, Jacinto Manuel Sousa Verruga, André Angelo Linares Verruga przeciwko Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

Odesłanie prejudycjalne – Swobodny przepływ osób – Równość traktowania – Przywileje socjalne – Rozporządzenie (UE) nr 492/2011 – Artykuł 7 ust. 2 – Pomoc finansowa na pobieranie nauki w ramach szkolnictwa wyższego – Odnoszący się do studentów niezamieszkałych na terytorium danego państwa członkowskiego warunek bycia dziećmi pracowników, którzy byli zatrudnieni lub wykonywali działalność zawodową w tym państwie członkowskim przez nieprzerwany okres co najmniej pięciu lat – Dyskryminacja pośrednia – Względy uzasadniające – Cel polegający na zwiększeniu proporcji zamieszkałych osób posiadających dyplom ukończenia szkoły wyższej – Stosowność – Proporcjonalność

*) Artykuł 7 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie ustawodawstwu państwa członkowskiego, takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które w celu

promowania zwiększenia proporcji mieszkańców posiadających dyplom ukończenia szkoły wyższej uzależnia przyznanie pomocy finansowej na studia wyższe studentom niezamieszkałym w tym państwie od warunku, aby w chwili złożenia wniosku o pomoc finansową co najmniej jedno z rodziców tych studentów pracowało w tym państwie członkowskim przez minimalny nieprzerwany okres pięciu lat, lecz nie przewiduje takiego warunku w odniesieniu do studentów zamieszkałych na terytorium wspomnianego państwa członkowskiego.

Zamówienia publiczne

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie C-553/15, Undis Servizi Srl przeciwko Comune di Sulmona

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne na usługi – Udzielenie zamówienia bez wszczęcia postępowania przetargowego – Zamówienie typu „in house” – Warunki – Kontrola analogiczna – Zasadnicza część działalności – Spółka, której udzielono zamówienia, o kapitale publicznym znajdującym się w posiadaniu kilku jednostek samorządu terytorialnego – Działalność wykonywana również na rzecz jednostek samorządu terytorialnego niebędących wspólnikami – Działalność powierzona przez organ publiczny niebędący wspólnikiem

*) W ramach stosowania orzecznictwa Trybunału dotyczącego bezpośredniego udzielania zamówień publicznych zwanych „in house”, w celu ustalenia, czy podmiot, któremu udzielono zamówienia, wykonuje zasadniczą część działalności na rzecz instytucji zamawiającej, w szczególności na rzecz będących jego wspólnikami i kontrolujących go jednostek samorządu terytorialnego, do działalności tej nie należy zaliczać działalności zleconej temu podmiotowi przez organ administracji publicznej niebędący jego wspólnikiem na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, które również nie są wspólnikami tego podmiotu ani nie sprawują nad nim żadnej kontroli, którą to działalność trzeba uznać za wykonywaną na rzecz osób trzecich.

*) W celu ustalenia, czy podmiot, któremu udzielono zamówienia, wykonuje zasadniczą część swojej działalności na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, które są jego wspólnikami i które sprawują nad nim łącznie kontrolę analogiczną do

tej, jaką sprawują nad własnymi służbami, należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności danej sprawy, wśród których może znajdować się działalność, jaką ów podmiot, któremu udzielono zamówienia, wykonywał dla tych samych jednostek samorządu terytorialnego, zanim taka łączna kontrola stała się skuteczna.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie C-171/15, Connexxion Taxi Services BV przeciwko Staat der Nederlanden – Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Transvision BV, Rotterdamse Mobiliteit Centrale RMC BV, Zorgvervoercentrale Nederland BV

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne na usługi – Dyrektywa 2004/18/WE – Artykuł 45 ust. 2 – Sytuacja podmiotowa kandydata lub oferenta – Fakultatywne podstawy wykluczenia – Poważne wykroczenie zawodowe – Uregulowania krajowe przewidujące badanie każdego przypadku oddzielnie z zastosowaniem zasady proporcjonalności – Decyzje instytucji zamawiających – Dyrektywa 89/665/EWG – Kontrola sądowa

*) Prawo Unii, a w szczególności art. 45 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi nie stoi na przeszkodzie temu, by krajowe przepisy takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym zobowiązywały instytucję zamawiającą do zbadania z zastosowaniem zasady proporcjonalności, czy faktycznie należy wykluczyć kandydata w przetargu publicznym, który popełnił poważne wykroczenie zawodowe. Przepisy dyrektywy 2004/18, w szczególności zaś przepisy jej art. 2 oraz pkt 17 załącznika VIIA do tej dyrektywy w świetle zasady równego traktowania oraz wynikającego z niej obowiązku przejrzystości należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie temu, by instytucja zamawiająca podjęła decyzję o udzieleniu zamówienia publicznego oferentowi, który popełnił poważne wykroczenie zawodowe, ze względu na to, że wykluczenie tego oferenta z postępowania byłoby wbrew zasadzie proporcjonalności, mimo że zgodnie z warunkami zamówienia oferent, który popełnił poważne wykroczenie zawodowe, musi obowiązkowo zostać wykluczony, bez brania pod uwagę proporcjonalności tej sankcji.

Wyrok Trybunału (Izba) z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-51/15, Remondis GmbH & Co. KG Region Nord przeciwko Region Hannover

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 4 ust. 2 TUE – Poszanowanie tożsamości narodowej państw członkowskich nierozerwalnie związanej z ich podstawowymi strukturami politycznymi i konstytucyjnymi, w tym w odniesieniu do samorządu regionalnego i lokalnego – Wewnętrzna organizacja państw członkowskich – Jednostki samorządu terytorialnego – Instrument prawny tworzący nowy podmiot prawa publicznego i organizujący przekazanie uprawnień i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań publicznych – Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Artykuł 1 ust. 2 lit. a) – Pojęcie „zamówienia publicznego”

*) Artykuł 1 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi należy interpretować w ten sposób, że nie jest zamówieniem publicznym porozumienie zawarte przez dwie jednostki samorządu terytorialnego, takie jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, na którego podstawie jednostki te przyjmują uchwałę o utworzeniu związku celowego, mającego osobowość publicznoprawną, i o przekazaniu temu nowemu podmiotowi publicznemu określonych kompetencji, które dotychczas należały do tych jednostek samorządu, a które od tej chwili należą do związku celowego.

Jednak takie przekazanie kompetencji w zakresie realizacji zadań publicznych następuje wyłącznie wówczas, gdy dotyczy ono jednocześnie obowiązków związanych z przekazanymi kompetencjami oraz towarzyszących im uprawnień, tak aby ten nowy kompetentny organ władzy publicznej miał autonomię decyzyjną i finansową, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowią noty informacyjne MSZ oraz informacje zawarte w bazie HUDOC]

Decyzja (Izba) z dnia 15 listopada 2016 r. w sprawie Simić przeciwko Bośni i Hercegowinie (skarga nr 75255/10)

Brak naruszenia art. 6 i art. 10 EKPC – prawo do rzetelnego procesu – wolność wypowiedzi – dymisja sędziego Sądu Konstytucyjnego – niedopuszczalność skargi

Krstan Simić jest obywatelem Bośni i Hercegowiny. W czerwcu 2007 r. został wybrany sędzią Sądu Konstytucyjnego. Przed objęciem urzędu sędziego konstytucyjnego był deputowanym do parlamentu Republiki Serbskiej oraz wiceprzewodniczącym jednej z partii socjaldemokratycznych. W listopadzie 2009 r. lokalna organizacja pozarządowa poinformowała Sąd Konstytucyjny, że K. Simić w piśmie skierowanym do prezesa swej dawnej partii skomentował działalność Sądu Konstytucyjnego oraz pracę jednego z pracowników rządowych Republiki Serbskiej. W grudniu 2009 r. oraz w styczniu 2010 r. K. Simić udzielił licznych wywiadów telewizyjnych oraz zwołał konferencję prasową, podczas których krytykował Sąd Konstytucyjny, zarzucając mu stronniczość oraz oskarżając go o korupcję i uleganie wpływom politycznym oraz świata przestępczego.

Skarżący został odwołany ze stanowiska sędziego konstytucyjnego w postępowaniu przed Sądem Konstytucyjnym. W grudniu 2009 r. został wezwany przed Sąd Konstytucyjny do złożenia pisemnego wyjaśnienia w przedmiocie pisma, w którym skrytykował Sąd Konstytucyjny. Na sesji plenarnej Sądu Konstytucyjnego w marcu 2010 r. K. Simić potwierdził, że był autorem listu i przedstawił swoje stanowisko zebranym sędziom. Sesja została odroczona, by K. Simić mógł zapoznać się z aktami sprawy i ewentualnie ustanowić pełnomocnika. Krstan Simić nie skorzystał jednak z tych możliwości, nie pojawił się również na sesji Sądu Konstytucyjnego w maju 2010 r., podczas której został jednogłośnie

usunięty ze stanowiska za naruszenie reputacji zarówno Sądu Konstytucyjnego, jak i sędziego. Sąd Konstytucyjny uznał również, że K. Simić świadomie zignorował ograniczenia niezbędne dla sędziego przy korzystaniu z wolności wypowiedzi, osłabiając w ten sposób poważnie autorytet Sądu Konstytucyjnego oraz zaufanie publiczne do wymiaru sprawiedliwości jako całości.

Krstan Simić wszczął następnie postępowanie przez Sądem Bośni i Hercegowiny, wnioskując o uchylenie decyzji Sądu Konstytucyjnego z maja 2010 r. Sąd Bośni i Hercegowiny oddalił ten wniosek, gdyż nie uznał swej właściwości w sprawie. Decyzja ta została utrzymana w mocy przez Wydział Apelacyjny Sądu Bośni i Hercegowiny w styczniu 2011 r.

W skardze do ETPC K. Simić podniósł trzy zarzuty. Po pierwsze, skarżący stwierdził, że pozbawienie go stanowiska sędziego Trybunału Konstytucyjnego odbyło się z naruszeniem prawa do rzetelnego procesu chronionego w art. 6 ust. 1 EKPC, gdyż przede wszystkim nie umożliwiono mu przedstawienia swojego stanowiska oraz nie przeprowadzono w jego sprawie publicznej rozprawy. Po drugie, skarżący zarzucił naruszenie jego prawa do wolności wypowiedzi z art. 10 EKPC, gdyż został pozbawiony urzędu z powodu swoich wypowiedzi publicznych w mediach. Po trzecie, w skardze podniesiony został także zarzut naruszenia art. 13 EKPC, a więc prawa do skutecznego środka odwoławczego.

Trybunał jednomyślnie uznał skargę za niedopuszczalną i odrzucił ją w całości.

Przede wszystkim ETPC uznał za oczywiście bezzasadne zarzuty skarżącego naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC. Trybunał potwierdził, że zgodnie z wymogami rzetelnego i kontradyktoryjnego postępowania skarżący miał możliwość przeglądania i komentowania wszystkich dokumentów zgromadzonych w jego sprawie oraz do przedstawienia swoich argumentów zarówno ustnie na sesji Sądu Konstytucyjnego, jak i na piśmie, ale z tego nie skorzystał. Poza tym miał on także możliwość złożenia wniosku o przeprowadzenie publicznej rozprawy w jego sprawie, czego także nie uczynił. Trybunał uznał więc, że w ten sposób skarżący zrzekł się swego prawa do publicznej rozprawy.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia prawa skarżącego do wolności wypowiedzi ETPC stwierdził, że K. Simić został usunięty z urzędu za podważenie autorytetu Sądu Konstytucyjnego

i godności sędziego w swych wywiadach do mediów i podczas samowolnie zwołanej konferencji prasowej. W ocenie Trybunału utrata urzędu była zatem zasadniczo związana z możliwością sprawowania jego funkcji, a nie z samym faktem wyrażania publicznie swych poglądów przez media. Jak zaznaczył ETPC, skarżący wypowiadał się publicznie bez przeszkód i nadal może korzystać z tego prawa. Bezpośrednim zaś powodem jego dymisji było pismo skierowane do jednego z ważniejszych polityków w państwie, którego treść bezsprzecznie wzbudzała wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości skarżącego jako sędziego. Na tej podstawie Trybunał uznał, że zarzuty podniesione przez skarżącego w kontekście naruszenia jego prawa do wolności wypowiedzi wyrażonego w art. 10 EKPC były również bezzasadne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 13 EKPC, Trybunał zwrócił uwagę, że stosowanie art. 13 została *implicite* ograniczone, gdy skarżący podnosi naruszenie praw wynikających z Konwencji przez organ sądowy ostatniej instancji w systemie krajowym. W związku z tym uznał także ten zarzut skarżącego za oczywiście bezzasadny.

Wyrok (Wielka Izba) z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie Paposhvili przeciwko Belgii (skarga nr 41738/10)

Naruszenie art. 3 i 8 EKPC – prawo do życia – zakaz tortur i nieludzkiego lub poniżającego traktowania – prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego – deportacja

Georgie Paposhvili to obywatel Gruzji, który w 1998 r. przybył do Belgii wraz z żoną i 6-letnim synem. Potem małżeństwo doczekało się jeszcze dwojga dzieci. W latach 1998–2007 G. Paposhvili był kilkukrotnie skazywany za różne przestępstwa, łącznie z napaścią zbrojną i udziałem w organizacji przestępczej. Podczas odbywania kary pozbawienia wolności zdiagnozowano u niego liczne poważne choroby (jak białaczka i gruźlica), z powodu których był hospitalizowany. W tym czasie kilka razy bezskutecznie próbował uregulować status pobytu w oparciu o przesłanki zdrowotne lub o nadzwyczajne okoliczności. W sierpniu 2007 r. minister spraw wewnętrznych Belgii wydał decyzję o jego deportacji wraz z 10-letnim zakazem ponownego wjazdu na terytorium Belgii z uwagi na stwarzanie zagrożenia dla porządku publicznego. Decyzja stała się

egzekwowalna, gdy odbył karę, jednak nie wcielono jej w życie i nie nakazano wykonania z uwagi na odbywane leczenie. W dniu 7 lipca 2010 r. Biuro Imigracyjne wydało decyzję o wydaleniu z kraju wraz z decyzją o zatrzymaniu. Zatrzymano go więc i umieszczono w schronisku dla nielegalnych imigrantów oraz przygotowano papiery wyjazdowe.

Na podstawie art. 39 EKPC w dniu 23 lipca 2010 r. G. Paposhvili zwrócił się do ETPC o środek tymczasowy i jego wniosek uwzględniono. W konsekwencji wypuszczono go do domu. Data wydalenia z Belgii była przesuwana kilka razy. W listopadzie 2009 r. jego żona i dzieci uzyskali bezterminowe pozwolenie na pobyt stały. W latach 2012–2015 G. Paposhvili był jeszcze kilka razy zatrzymany za kradzieże w sklepach.

W skardze do ETPC G. Paposhvili, powołując się na art. 2 i 3 EKPC, wykazał, że wydalenie do Gruzji naraziłoby go na ryzyko nieludzkiego lub poniżającego traktowania oraz przedwczesną śmierć. Stwierdził również, że na mocy art. 8 EKPC jego deportacja połączona z 10-letnim zakazem wjazdu do Belgii oddzieliłaby go trwale od rodziny, która miała bezterminowe pozwolenie na pobyt stały i była dla niego jedynym źródłem wsparcia.

W wyroku Izby z dnia 17 kwietnia 2014 r. ETPC jednomyślnie orzekł, że wykonanie nakazu deportacji do Gruzji nie stanowiłoby naruszenia art. 3 EKPC. Większością głosów uznano także, że nie stanowiłoby to naruszenia art. 8 EKPC.

W lipcu 2014 r. G. Paposhvili złożył wniosek o rozpatrzenie sprawy przez Wielka Izbę na mocy art. 43 EKPC. Skarżący zmarł w lipcu 2016 r., ale jego żona i trójka dzieci wnioskowali o kontynuowanie postępowania przed Trybunałem.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 3 EKPC Trybunał zwrócił uwagę, że G. Paposhvili cierpiał na bardzo poważne schorzenia i znajdował się w stanie ryzyka zagrożenia życia. Dostarczył w tym zakresie szczegółową dokumentację medyczną, z której wynikało, że stan jego zdrowia ustabilizował się wskutek nowoczesnych metod leczenia wdrażanych wobec niego w Belgii. Gdyby zaprzestano tych metod leczenia, rokowania co do jego przeżycia szacowno na około 6 miesięcy.

Trybunał zwrócił uwagę, że skarżący dwukrotnie występował z wnioskiem o uregulowanie statusu swego pobytu w oparciu o przesłanki zdrowotne (na podstawie sekcji 9 belgijskiego prawa imigracyjnego) jako okoliczności

nadzwyczajne. Organy krajowe wnioski skarżącego odrzucały, argumentując, że sekcja 9 nie ma zastosowania wobec osób, które popełniły ciężkie przestępstwa. W związku z tym nie poddano ocenie przedstawionej dokumentacji medycznej. Biuro Imigracyjne, a później Rada Biura Imigracyjnego uznały, że ryzyko zaprzestania leczenia było czysto hipotetyczne, wraz z decyzją o deportacji nie wydano bowiem nakazu wykonania wydalenia. Rada Stanu podtrzymała tę decyzję, uznając, że ryzyko należy oceniać w momencie wykonywania decyzji, a nie jej wydania.

Trybunał uznał, że pomimo wydania przez doradcę medycznego Biura Imigracyjnego kilku opinii o poważnym stanie zdrowia skarżącego, ani samo Biuro, ani Rada Biura Imigracyjnego nie przeanalizowały ich z perspektywy art. 3 EKPC. Nie analizowano też sytuacji medycznej G. Paposhviliego w związku z jego wydaleniem. Zdaniem ETPC władze belgijskie nie wzięły pod uwagę i nie zgromadziły wystarczających informacji na temat możliwości leczenia w Gruzji, które pozwoliłyby stwierdzić, że po powrocie do Gruzji G. Paposhvili nie doświadczyłby traktowania niezgodnego z art. 3 EKPC. W związku z tymi szczególnymi okolicznościami Trybunał uznał, że wydalenie skarżącego do Gruzji stanowiłoby naruszenie art. 3 EKPC.

Rozpatrując zarzut naruszenia art. 8 EKPC, Trybunał zauważył, że władze belgijskie nie wzięły pod uwagę, do jakiego stopnia skarżący był zależny od swojej rodziny w rezultacie swego złego stanu zdrowia. Nie przeanalizowano sytuacji skarżącego z punktu widzenia art. 8 EKPC, władze krajowe uznały bowiem, że wraz z decyzją o deportacji nie wydano nakazu wykonania wydalenia. Trybunał uznał jednak, że władze krajowe miały obowiązek wziąć pod uwagę wpływ ewentualnego wydalenia skarżącego na życia rodzinne, zwłaszcza w kontekście stanu zdrowia G. Paposhviliego. Zdaniem ETPC jest to formalny obowiązek mający na celu zapewnienie efektywności prawa do poszanowania życia rodzinnego. Jak stwierdził ETPC, władze belgijskie powinny były wziąć pod uwagę, czy rodzina ma możliwość podążenia za G. Paposhvili w razie jego deportacji. W konsekwencji Trybunał uznał, że wydalenie skarżącego do Gruzji stanowiłoby również naruszenie art. 8 EKPC.

Wyrok (Izba) z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie Kasparov i inni przeciwko Rosji (skarga nr 51988/07)

Naruszenie art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1 i art. 11 EKPC – prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego – prawo do sądu – wolność zgromadzeń

Garri Kasparov (Kasparow), znany mistrz szachowy, publicysta i działacz polityczny, jest Rosjaninem mieszkającym w USA. Z kolei Aleksandr Averin, Yuriy Orel, Lev Ponomarev, Aleksandr Stelmakh, Aleksey Tarasov i Andrey Toropov to Rosjanie mieszkający w Rosji. W dniu 24 listopada 2007 r. w wielu miastach Rosji, w tym w Moskwie, odbywały się pokojowe wiece opozycji. W czasie, gdy G. Kasparov i ww. działacze polityczni przemieszczali się z jednej legalnej demonstracji na drugą, zostali zatrzymani przez policję i aresztowani. Pana Kasparowa zwolniono po kilku godzinach, zaś A. Averina dwa dni później. Obu zarzucano popełnienie wykroczeń – udział w nielegalnym zgromadzeniu i nieposłuchanie polecenia rozejścia się. Obaj też zaprzeczali zarzutom, twierdząc, że przed aresztowaniem nie mieli realnej możliwości rozejścia się. Sąd pokoju uznał ich – wyłącznie na podstawie dowodów przedstawionych przez policję, nie dopuszczając dowodów przez nich przedstawionych – winnymi i wymierzył karę 5 dni aresztu administracyjnego. Pozostali opozycjoniści zostali aresztowani w podobnych okolicznościach i również skazani za popełnienie analogicznych wykroczeń.

W skardze do ETPC skarżący powołali się na art. 5 ust. 1, art. 10 oraz art. 11 EKPC w związku z zatrzymaniem za udział w demonstracji i wynikłym stąd konsekwencjami, a także na art. 6 ust. 1 EKPC w związku z tym, że postępowanie przeciwko nim w sprawie o wykroczenia nie było rzetelne, głównie z uwagi na faworyzowanie policyjnej wersji wydarzeń. Powoływali się również na art. 18 EKPC, twierdząc, że naruszono granice stosowania ograniczeń praw w ramach zemsty politycznej. Trybunał przyjął skargę do rozpoznania w części dotyczącej dwóch skarżących: G. Kasparova i A. Averina, w pozostałym zakresie skargę odrzucił, gdyż pozostałych 5 skarżących nie poświadczyli, że skarga została złożona nie tylko w ich imieniu, ale też za ich zgodą.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 11 EKPC, Trybunał zwrócił uwagę, że w wielu innych identycznych sprawach przeciwko Rosji zgromadzenie, w którym brali udział skarżący – bez wątpienia pokojowe – rozeszło się, a jego uczestnicy

zostali aresztowani i skazani na karę więzienia bez żadnych dowodów, iż spowodowali jakiekolwiek utrudnienia, tylko dlatego, że rzekomo maszerowali nieleganie i nie chcieli się rozejść. Nawet jeśli zatem zatrzymanie i kara aresztu administracyjnego były zgodne z prawem krajowym i zostały dokonane w uzasadnionym celu ochrony porządku publicznego, rząd rosyjski nie wykazał, że podjęcie takich środków było konieczne. Co więcej, mogły działać zniechęcająco na innych zwolenników opozycji w kontekście brania udziału w demonstracjach i w konsekwencji w debacie publicznej. Efekt mrożący był wzmocniony faktem, że obrano za cel G. Kasparowa – znaną osobę publiczną, której pozbawienie wolności przyciąga uwagę mediów. Tym samym Trybunał uznał, że naruszono art. 11 EKPC w stosunku do obu skarżących.

W kontekście prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego ETPC uznał, że duża grupa demonstrantów idąca razem mogła być uznana za marsz, a policja miała formalne podstawy do postawienia zarzutu popełnienia wykroczenia. Co więcej, biorąc pod uwagę liczbę demonstrantów, mogło być niemożliwe sporządzenie odpowiedniej dokumentacji na miejscu, co uzasadniało zabranie uczestników zgromadzenia na komisariat policji. Na komisariacie poddano ich zatrzymaniu, które zgodnie z prawem krajowym nie mogło przekraczać 3 godzin. Warunek ten spełniono w przypadku G. Kasparowa, jednak już nie w przypadku A. Averiana, który był zatrzymany na 48 godzin, zanim skazano go na karę 5 dni aresztu. Jego zatrzymanie było więc bezprawne. Trybunał uznał zatem, że nie naruszono art. 5 EKPC w stosunku do G. Kasparowa, ale naruszono w stosunku do drugiego skarżącego.

Z punktu widzenia konwencyjnej gwarancji prawa do sądu ETPC zaznaczył, że podobnie jak w wielu innych identycznych sprawach przeciwko Rosji, dotyczących skazania za wykroczenia w postaci naruszenia zasad prawa zgromadzeń publicznych lub niesłuchania poleceń rozejścia się, skarżący nie mieli możliwości przedstawienia dowodów potwierdzających ich wersję wydarzeń. Przeciwnie, sąd – opierając się wyłącznie na wersji przedstawionej przez policję – nie żądał żadnego uzasadnienia policyjnej ingerencji w prawo do wolności zgromadzeń, które zawiera w sobie również realną możliwość rozejścia się po wydaniu takiego rozkazu. W związku z tym ETPC uznał, że procedury krajowe nie były rzetelne i doszło do naruszenia art. 6 EKPC w stosunku do obu skarżących.

Nowe pytania rejudycjalne sądów administracyjnych

Postanowienie NSA z dnia 22 grudnia 2016 r., sygn. akt I FSK 972/15

„1. Czy w świetle art. 167, 168 oraz 184 i nast. dyrektywy Rady 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. z 2006 r. Nr L347, s. 1) oraz zasady neutralności gminie przysługiwać będzie prawo do odliczenia (poprzez dokonanie korekty) podatku naliczonego związanego z jej wydatkami inwestycyjnymi w sytuacji, gdy:
- w początkowym okresie po wytworzeniu (nabyciu) dobro inwestycyjne wykorzystywane było na cele działalności niepodlegającej opodatkowaniu (w ramach realizacji przez gminę zadań organu władzy publicznej w zakresie przysługującego mu *imperium*);
- sposób wykorzystania dobra inwestycyjnego uległ zmianie i będzie ono wykorzystywane przez gminę również do wykonywania czynności opodatkowanych;

2. Czy dla odpowiedzi na pytanie, o którym mowa w pkt 1, istotne jest to, że w momencie wytworzenia lub nabycia dobra inwestycyjnego zamiar wykorzystania w przyszłości tego dobra przez gminę do wykonywania czynności opodatkowanych nie był wyraźnie wskazany?

3. Czy dla odpowiedzi na pytanie, o którym mowa w pkt 1, istotne jest to, że dobro inwestycyjne będzie wykorzystywane zarówno do wykonywania czynności opodatkowanych, jak i niepodlegających opodatkowaniu (w ramach realizacji zadań organu władzy publicznej) i nie ma możliwości obiektywnego przypisania konkretnych wydatków inwestycyjnych do jednej z wyżej wymienionych grup czynności?”.